

Strategisk energiplanlægning

Billund og Grenaa fortæller om vellykkede energipartnerskaber

Billund og Norddjurs kommuner har begge været en del af KL og Energistyrelsens fælles partnerskabsprojekt om strategisk energiplanlægning. Kommunerne har fået midler til at udvikle en energiforsyningsstrategi, som især gennem politisk ejerskab, og med kommunen som facilitator, er blevet lokalt forankret.

Af | Marie Vang Nielsen, KL Teknik og Miljø

Siden der i energiforliget fra 2012 blev afsat midler til oprettelse af partnerskaber om strategisk energiplanlægning har, 14 projekter arbejdet med lokal omstilling til vedvarende energi og øget energieffektivitet. Energipartnerskabet afsluttes med en konference den 9. oktober i København, hvor projekterne deler ud af erfaringer fra deres arbejde.

Kommunen som facilitator

Norddjurs Kommune har i samarbejde med otte lokale energiaktører udviklet en fælles energiforsyningsstrategi for Grenaa by, og har dermed skabt en fælles retning for omstillingen til vedvarende energi. Det helt centrale i projektet har været kommunens rolle som facilitator, hvorigennem en kontinuerlig samtale med de relevante energiaktører har etableret og udbygget den naturlige tillid, som er nødvendig for at sikre, at projekter som disse lykkes.

Hovedårsagen til omstillingen var, at varmforsyningen ved projektstart i 2014 stod over for store fremtidige udfordringer. Affaldsforbrændingen, der før leverede varme til varmekædet, stod for en lukning i maj 2015. Derudover udløber en kontrakt mellem varmekædet og kraftvarmekædet i 2017. Skulle man alligevel omstille sig, for at sikre byens energiforsyning, kunne man ligeså godt slå to fluer med

et smæk og samtidig arbejde med en omstilling til mere vedvarende energi.

Samarbejdet med de lokale energiaktører har både øget forståelsen for energisituationen i Grenaa og sat nogle tiltag i søen, som ellers ikke var blevet til noget.

” Det, at vi fik samlet de forskellige energiaktører og fik dem til at tale sammen, gjorde faktisk, at vi lige pludselig i fællesskab kunne se forskellige strategier og løsningsmuligheder.”

- Det, at vi fik samlet de forskellige energiaktører og fik dem til at tale sammen, gjorde faktisk, at vi lige pludselig i fællesskab kunne se forskellige strategier og løsningsmuligheder, så man nu kan få endnu billigere varme. Det betyder også, at virksomhederne vil kunne få billigere energi eller sælge overskudsvarme. Processen har gjort, at der pludselig åbnede sig et forhandlingsrum, udtaler civilingeniør Carsten Thorup Willadsen.

Det er lykkedes at opnå resultater gennem en aktiv brug af samtalen som motor, og alle de relevante parter har fået bedre løsninger, end hvis de stod

alene. Arbejdet med energiforsyningsstrategien har generelt styrket samarbejdet med virksomheder på erhvervs- og miljøområdet.

- Når man kender hinanden, sker der en spredning af gode løsninger. Et af de gode resultater er også, at energiaktørerne kender hinandens uenigheder og begrænsninger, mener Carsten Thorup Willadsen.

Resultatet er, at Grenaa borgere får varme til en fordelagtig pris, og samtidig hjælpes kommunen til at nå reduktionsmålene for CO₂-udledningen.

Kommunen har bevaret den fornødne autoritet ved at have udvalgsformanden for Teknik og Miljø som aktiv deltager gennem hele processen og borgmesteren tæt på processen og som deltager i den afsluttende fase. Den politiske interesse skaber troværdighed, og man har lært, hvor vigtigt det er, at politikerne deltager tidligt i processen.

- Det har været en utrolig spændende proces at deltage i – det er kommet bag på mig, hvor stor synergi man kan få ud af sådan et projekt, og hvor meget 'spild-energi' man har mulighed for at lokalisere til gavn for virksomhederne, miljøet og fjernvarmebrugerne, udtaler Jens Meilvang, formand for Teknik og Miljø.

Ord som samarbejde, samtale og tillid er vigtige i Norddjurs Kommune, og

kommunen vil derfor fortsat invitere til samarbejde gennem årlige møder med alle energiaktører i Grenaa by.

Lokaløkonomiske analyser sikrer politisk ejerskab i Billund

I Billund Kommune ligger de to store virksomheder DuPont (producent af organiske kemikalier til fødevarer) og Lego, som begge har store køleanlæg og meget overskudsvarme. Kommunens interesse for en mere effektiv energiplanlægning startede her.

Desuden har Billund Vand i en år-række haft planer om at udvikle fremtidens renseanlæg, Billund Biorefinery med øget produktion af biogas. Med disse muligheder var det oplagt for kommunen at etablere et lokalt energipartnerskab, der kunne understøtte udarbejdelsen af en visionær energihandlingsplan for kommunen som helhed.

Processen har været opdelt i tre faser: Først en screening af mulige energi-tiltag, dernæst en grundig analyse og projektudvikling og til sidst en kvalificering af den endelige plan. Første

fase førte til 50 delprojekter. Herefter lagde kommunen en hård struktur ned over alle projekterne med rammer for deres økonomi og CO2-reduktion, og projekterne blev hurtigt indskrænket til de mest relevante.

Udfordringen i Billund har netop været at skabe denne fælles ramme for projekterne og dermed undgå, at de enkelte projekter spænder ben for hinanden.

- De enkelte aktører har med deres vidt forskellige udgangspunkt brugt partnerskabet til at finde fælles løsninger og opnå synergi mellem projekterne - når det lykkes, er det en succes, udtaler projektleder Ulla Berg Bojesen.

For at sikre fremdrift i de enkelte delprojekter har der været et stort behov for generel projektstyring, og her har kommunen spillet en vigtig rolle ved at sætte mål og retning for den fremtidige energiforsyning.

Energitiltag med særligt miljø-mæssigt og økonomisk potentiale er efterfølgende blevet belyst gennem en lokaløkonomisk analyse for kommunen

som helhed, dvs. hvordan implementeringen vil påvirke kommunens, virksomhedernes og borgernes økonomi fx i form af energibesparelser og eventuelle beskæftigelsesmæssige effekter. Det gør det lettere for politikerne at beslutte, hvilke projekter man skal gå videre med. Gennem hele processen har man været opmærksom på at præsentere kortlægninger og strategier så velbeskrevne, at der nemmere kan træffes politiske og strategiske valg. Det har sikret det politiske ejerskab, som er helt centralt, hvis anbefalinger, planer og strategier skal omsættes til handlinger og investeringer.

Det er muligt at høre mere om projekterne i Billund og Norddjurs Kommune samt de 12 andre projekter på den afsluttende konference den 9. oktober i København - og være med til at sætte en retning for den fremtidige, strategiske energiplanlægning. Tilmelding på kl.dk/partnerskab.

RGS 90